

## Oponentský posudek na bakalářskou esej

**Klára Schulzová, Socio-demografický a názorový profil dobrovolnického pracovníka mládežnického klubu na pražském sídlišti a reflexe dobrovolné činnosti z pozice dobrovolnického pracovníka, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, Praha 2007, 61 stran textu + obsáhlé (průběžně nečíslované) přílohy.**

---

Klárě Schulzové při volbě tématu předložené bakalářské eseje motivovala její osobní zkušenost – zkušenost aktivní dobrovolnické pracovnice. Jako cíl své práce si vytýčila -jak napovídá samotný název bakalářské eseje- dva základní problémy, a to jednak vypracovat konstrukci socio-demografického a názorového profilu dobrovolnického pracovníka klubu pro děti a mládež na pražském sídlišti Černý Most a jednak podat reflexi dobrovolnické práce z pozice vzorku dobrovolnických pracovníků.

Autorka koncipovala bakalářskou esej vedle úvodu (zde se ovšem nejedná o obvyklé uvedení do problematiky, ale vlastně o stručný přepis obsahu práce) a závěru do čtyř základních kapitol – 1. Cíl, vzorek, metoda (s. 5-13), 2. Neziskový sektor v ČR po roce 1989 – základní charakteristika (s. 14-24), 3. Občanské sdružení Jahoda (s. 25-31) a 4. Socio-demografický a názorový profil dobrovolníka mládežnického klubu na pražském sídlišti a reflexe dobrovolné činnosti z pozice dobrovolného pracovníka (s.32-57). V první kapitole Klára Schulzová nejprve jednou větou vymezila cíl své práce, po té podrobně charakterizovala svůj výzkumný vzorek, a to jednak „Občanské sdružení Jahoda“ a jednak souhrnně i jednotlivě deset respondentek – dobrovolnic tohoto klubu a nakonec popsala svůj metodický přístup ke zpracovávané problematice, přičemž se opírala především o práci Jana Hendla – Kvalitativní výzkum. Druhou kapitolu věnovala základní charakteristice neziskového sektoru v českém prostředí po roce 1989. V této souvislosti se zabývala pojmy neziskový sektor, občanský sektor, nestátní neziskové organizace, dobrovolnictví a dobrovolnická činnost a podala stručnou charakteristiku výzkumů dobrovolnických aktivit u nás. Ve třetí kapitole se autorka zaměřila na charakteristiku a stručnou historii Občanského sdružení Jahoda a neopomenula lidské zdroje, hospodaření a přehled činnosti tohoto sdružení, přičemž se zabývala i jeho dílčími součástmi – kluby v azylových domech Acrus a Klokánek, klubem Jahůdka a kluby Jahoda a Džagoda.

Stěžejní část předložené bakalářské práce představuje pak kapitola čtvrtá, ve které se Klára Schulzová věnovala analýze dat, která shromáždila v rámci svého výzkumu především prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů s deseti respondentkami – dobrovolnickými pracovnicemi. V rámci výzkumu i v rámci analýzy dat se zaměřila na velmi širokou škálu sledovaných jevů, v jejichž rámci se zabývala i řadou problémů dílčích. V kratičkém závěru pak autorka na jedné straně shrnula shodné body vlastního výzkumu s výsledky výzkumů NROS a AGNES z roku 2002 a s výsledky výzkumu agentury STEM z roku 2004 a na druhé straně podala výčet těch výsledků (z výše uvedených výzkumů), které se odlišovaly od závěrů analýzy dat z autorčina terénního výzkumu. Bakalářská práce je doplněna seznamem použitých zdrojů, za kterým trochu netradičně následuje „poděkování“. Součástí eseje je rovněž velmi obsáhlá (stránky nejsou číslovány) příloha, v níž nejhodnotnější část představují přepisy realizovaných rozhovorů.

Klára Schulzová si zvolila pro svoji závěrečnou práci tematiku aktuální, vztahující se k závažné a obtížně řešitelné společenské problematice, a to nejen v prostředí České republiky. Otázky začleňování sociálně slabých (sociálně vyloučených, okrajových) skupin obyvatelstva do té které společnosti jako celku se stávají v posledních letech stále

naléhavějšími. A i drobný příspěvek k této problematice je třeba hodnotit pozitivně. Autorka se zaměřila především na dobrovolnickou činnost (tedy na oblast, kde má česká společnost ve srovnání s vyspělým světem stále ještě co dohánět), a soustředila se zejména na profil dobrovolnického pracovníka a reflexi dobrovolnické práce z pozice samotných aktérů (respektive akterek) této společensky velmi záslužné a prospěšné činnosti. V této souvislosti prokázala, že se umí pohybovat v terénu, dovede získat potřebná data a provést jejich odpovídající analýzu. Jako poněkud problematické lze označit závěrečné shrnutí, které naprosto nekoresponduje s vytýčeným cílem (srv. s. 5 a s. 58), ve kterém není ani zmínka o tom, že by autorka plánovala provést komparaci vlastního výzkumu s výzkumy v závěru uvedenými. I když v podkapitole 1.3 (srv. s. 11) Klára Schulzová ve výčtu metod komparaci (ovšem na rozdíl od zúčastněného pozorování a polostrukturovaných rozhovorů bez dalších souvislostí) uvádí. Dílčí výsledky v úvodu vytýčeného cíle je tak třeba hledat v jednotlivých podkapitolách čtvrté stěžejní části práce. Za určité shrnutí by pak bylo možné považovat text celé podkapitoly 4. 10 s názvem „Typický dobrovolný pracovník klubu Jahoda“.

Ve druhé kapitole postrádám charakteristiku tzv. nízkoprahových zařízení a nízkoprahových služeb, které jsou pak později (srv. s. 25) v souvislosti s „Občanským sdružením Jahoda“ zmiňovány. S tím souvisí pravděpodobně i skutečnost, že autorka v práci nezohledňuje (alespoň v seznamu použitých zdrojů uvedeny nejsou) dva důležité prameny pro zkoumanou problematiku, a to „Standardy kvality sociálních služeb“ z roku 2002 a „Standardy kvality sociálních služeb pro nízkoprahová zařízení pro děti a mládež České asociace streetwork“ z téhož roku.

Vedle těchto systémových výhrad vykazuje práce některé další drobné (spíše formální) nedostatky jako nejednotnost ve vedení poznámkového aparátu (někdy jsou poznámky s tečkou na konci, jindy ne – srv. např. s. 5, 12, 14, 15, 17, někdy jsou odkazy na webové stránky s datem, jindy bez data, datum je někdy v závorce, jindy bez závorky, někdy jsou podtržené, jindy ne – srv. např. s. 5, 27, 29, 31), nebo nesjednocená grafická úprava textových stránek, kdy jsou v některých případech po pravé straně zarovnány (srov. s. 5-13), většinou však nikoliv. Dále by čtenáři usnadnilo orientaci vyjmenování tří baterií otázek kladených respondentkám a jejich zařazení v Příloze č. II před samotnými přepisy rozhovorů. A v diskusi bych uvítala, kdyby autorka objasnila, zda a případně nakolik se při konstrukci otázek inspirovala těmi výzkumy, k nimž v závěru vztahuje výsledky svého terénního šetření.

Závěrem lze konstatovat, že předložená bakalářská esej Kláry Schulzové splňuje požadavky, které jsou na tento typ závěrečných studentských prací kladeny a doporučuji ji proto k oponentnímu řízení. Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem navrhuji bodové hodnocení v rozpětí okolo 40 kreditních bodů.

12. října 2007

Miloslava Turková

